



E-PRIRUČNIK „MOJ KREATIVNI PLAN ŠTEDNJE“

SADRŽAJ:

1. O PROJEKTU „UČIM O NOVCU, UČIM O MEDIJIMA“
2. AKTIVNOSTI PROJEKTA
 - 2.1. Novac i financije
 - 2.2. Izrada plana štednje
 - 2.3. Financijski kviz
3. ZAKLJUČAK

Ovaj e-priručnik izradio je Centar za razvoj mladih u sklopu projekta *Učim o novcu, učim o medijima*, koji provodi u partnerstvu s Osnovnom školom Dr. Branimira Markovića Ravna Gora, Ženskom sobom i Institutom za stručno usavršavanje mladih, uz financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Za sadržaj e-priručnika odgovoran je isključivo Centar za razvoj mladih.

1. O PROJEKTU

Da su mladi budućnost, ne moramo više niti govoriti, a zadaća je onih malo starijih prepustiti im bavljenje društvenim zbivanjima, ali sa **sveprisutnim kompetencijama** koje će im pomoći da razmišljaju razborito i kritički o onome što im može unaprijediti (ili unazaditi) kvalitetu života.

U radu s mladima **ključno je staviti fokus na razvoj vještina** koje se koriste u svakodnevnom životu, a koje nisu nužne samo za uključivanje u poslovnu zajednicu, već i za život. Vještine koje se nameću u tom su kontekstu financijska pismenost i medijska pismenost. Iako možda i nisu suviše komplementarne spomenute same po sebi, činjenica je da su obje vještine važne iz sličnog razloga, a to je osiguravanje kvalitete življenja. **Financijska pismenost** omogućuje nam da bolje upravljamo financijama kao ključem egzistencije. Cijeli projekt trajao je od siječnja 2023., pa sve do kraja školske godine, odnosno do lipnja.

Udruga Centar za razvoj mladih s **Osnovnom školom Dr. Branimira Markovića u Ravnoj Gori**, udrugom **Ženska soba – Centar za seksualna prava** i **Institutom za stručno usavršavanje mladih (ISUM)** provodi projekt naziva *Učim o novcu, učim o medijima*, uz financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Ovim će se projektom **učenike 3. i 4. razreda osnovne škole inovativnim i zabavnim metodama podučavati osnovama financijske i medijske pismenosti**, a kako bi se njihova motivacija dodatno zagrijala, najkreativnijima od njih dodijelit će se i nagrade za **sudjelovanje na literarnom natječaju**, koji će obuhvatiti navedene teme.

Projektom se problematika nedovoljne financijske i medijske pismenosti mladih približava široj javnosti, a **učenici će se poticati na kritičko promišljanje**, praćenje, vrednovanje i analiziranje informacija o financijama te onih koje im se predstavljaju u medijima.

Želja je postići odgovornije društvo budućnosti, a s tom će željom CERM u Osnovnoj školi Dr. Branimira Markovića u Ravnoj Gori provoditi aktivnosti interaktivnih predavanja i radionica na kojima će se razvijati kompetencije učenika i ostalih korisnika projekta. Cilj aktivnosti je, uz opismenjavanje, stjecanje kritičkoga mišljenja, i to **sudjelovanjem u debati, izradom vijesti, izradom plana štednje i financijskim kvizom**. Korisnici su projekta učenici škole, roditelji, nastavnici i svi zainteresirani.

Cilj je projekta podizanje razine svijesti o važnosti financijske i medijske pismenosti te razvoj stvaralaštva i kritičkoga mišljenja, i to tako što će se učenicima tijekom interaktivnih predavanja i radionica predstaviti temeljni pojmovi vezani uz financijsku i medijsku pismenost. Tijekom predavanja razvijat će se komunikacijske kompetencije učenika te kritičko mišljenje rješavanjem problemskih pitanja i zadataka te raspravom. Ukupno 10 edukativnih susreta uključuje **razna predavanja, radionice, kvizove, debate i sl.**

Uz izvoditelje iz Centra za razvoj mladih te partnerskih udruga ISUM i Ženska soba, posebno treba spomenuti **studentsku udruhu Ekonomska klinika**, koji su s CERM-om i partnerima provodili aktivnosti na projektu. Upravo su članovi Ekonomske klinike prošli brojne edukacije u školama i držali radionice o financijama, s naglaskom na projekt *Financijska pismenost osnovnoškolaca*, što je doprinijelo kvaliteti provedbe projekta *Učimo o novcu, učimo o medijima*.

2. AKTIVNOSTI PROJEKTA



Novac i financije

Prva aktivnost projekta bila je *Novac i financije*, gdje su djeca imala priliku naučiti razliku između potreba i želja, s ciljem razvoja vještina financijske pismenosti koje im **moгу pomoći pri suočavanju s financijskim izazovima u budućnosti**.

Želje i potrebe **dva su različita aspekta potrošnje**. Potrebe su ono što je potrebno za preživljavanje, poput hrane, odjeće i krova nad glavom. Želje su stvari koje želimo, ali koje nisu nužne za preživljavanje, poput novog mobitela ili putovanja. Razlikovanje želja i potreba važno je za financijsku pismenost jer **ljudi često troše više novca na želje nego što mogu priuštiti**, zato je važno da razliku između tih dvaju pojmova u svom životu spoznamo što ranije.



Nakon radionice o razlikovanju želja i potreba na red je došla **radionica o valutama**. Djeca su učila **o valutama**, razlici među valutama i njihovoj svrsi, odnosno o tome da iza valute stoji pojam novca kao sredstva razmjene. Učenici su imali priliku učiti o tome što predstavlja valuta i kako se koristi u svakodnevnom životu, a da bi to bilo primjereno njihovu uzrastu, **koristile su se slike, ilustracije i igre**. Bila je to izvrsna **prilika da se upoznaju sa svjetskim valutama** poput dolara, eura, funte itd., te različitim aspektima njihova korištenja. Također, dobili su uvid u korištenje valute u različitim situacijama, poput kupovine hrane, plaćanja računa itd.



Izrada plana štednje

Ako imamo velike želje, moramo duže vremena štedjeti da bismo ih ostvarili. Štednja je danas gotovo **imperativ financijske pismenosti**, te je stoga važno o tome učiti što ranije. Oni koji rano nauče štedjeti imaju od toga koristi u budućnosti, uključujući bolje upravljanje novcem, osjećaj sigurnosti i financijsku neovisnost.

Učenjem djece o štednji **pomažemo im da steknu praktične vještine** koje će im koristiti u životu, poput upravljanja novcem, planiranja te, na koncu onog najvažnijeg, ostvarivanja financijskih ciljeva. Ova vještina primjenjiva je odmah, pa tako djeca već danas mogu zacrtati financijske ciljeve i načine kako ih ostvariti.

Kada djeca uče o štednji, **razvijaju financijsko pametno razmišljanje**, a kompetencije koju su razvijali učenici uključuju sposobnost donošenja informiranih financijskih odluka, poput pametne kupnje te izbjegavanja financijski neinformiranih odluka, poput neodmjerene potrošnje i prekomjernog zaduživanja, sve to na njima prilagođen način.

Nova su znanja djeci puno značila, npr: trošenje karticom bezgotovinsko je sredstvo plaćanja, odnosno bez novčanica i kovanica, te je može posjedovati svaka zaposlena odrasla osoba. Također je bilo riječi i o tome što su to banke i kako one zarađuju, **što su to krediti i kako štedjeti**. Naučili su da je osoba koja posudi novac od banke dužnik, a osoba koja štedi naziva se štediša.

Na kratkom zadatku imali su priliku vidjeti da su roditelji zapravo dužni banci više novca nego što je iznos koji su uzeli kreditom, a on je glasio:

Ako je kredit 100 000 eura, a kamate 50 000 eura, koliko smo dužni banci?

Učenje o novcu i njegovu korištenju važno je za svaku osobu, a kako bismo naučili odgovorno raspolagati novcem, s učenjem o korištenju novca **potrebno je krenuti još u dječjoj dobi.**



Financijski kviz

Sljedećega mjeseca održao se **Financijski kviz**, gdje smo imali priliku sve **ponoviti jednim zanimljivim kvizom**. Kviz je bio **prilagođen njihovom uzrastu**, a bio je važan i jer se moglo vidjeti jesu li radionice prilagođene njihovom uzrastu urodile plodom. Odgovor je bio potvrđan, a potvrdio je i svrhu radionica koje su za cilj imale podučiti učenike važnosti financijskog planiranja i upravljanja kako bi se osiguralo da oni u budućnosti budu **sposobni razumjeti i upravljati svojim financijama**.

Te će im vještine **pomoći da postignu financijsku sigurnost i neovisnost** u budućnosti, a radionice su bile koristan i zabavan način za učenike da nauče o važnosti financijskog planiranja i upravljanja. Učenici su stekli važna znanja koja će im pomoći da postignu

financijsku sigurnost i neovisnost u budućnosti, što je ujedno i **imperativ financijske pismenosti** promatrane u kontekstu odnosa prema novcu.

Neka od pitanja bila su uočiti razliku između potreba i želja, odrediti naziv osobe koja štedi, koja posudi novac od banke i što je to štednja. Brojčani zadaci poslužili su izračunavanju kamate i duga. Novac, trampa, valute i kartice bili su zadnji izazovi koje su morali riješiti.



Kao zaključak cijelog projekta 8. lipnja objavljen je literarni natječaj ***Moj kreativni plan štednje***.

Udruga Centar za razvoj mladih u sklopu projekta *UČIM O NOVCU, UČIM O MEDIJIMA* podučava učenike 3. i 4. razreda osnovne škole inovativnim i zabavnim metodama koje su usmjerene financijskom i medijskom opismenjavanju. Cilj je projekta problematiku približiti široj javnosti, a učenike potaknuti na kritičko razmišljanje i analiziranje informacija.

Za sudjelovanje bilo je potrebno osmisliti i izraditi **plan štednje za ostvarivanje najveće želje u obliku plakata** o temi ***Moj kreativni plan štednje***. Sudjelovati su mogli svi učenici nižih razreda osnovne škole u Republici Hrvatskoj te svi zainteresirani nastavnici razredne nastave koji žele prijaviti svoje učenike. Prijave su se slale isključivo elektronički na e-adresu: info@cerm.hr. Obvezni su podaci koji su se trebali navesti u prijavi ime i prezime učenika/ce, razred, osnovna škola, ime i prezime nastavnika razredne zajednice te kratak opis

rada. Rok za prijavu bio je **17. 6. 2023.** godine. Proglašenje pobjednika bilo je 19. lipnja 2023. na mrežnoj stranici projekta: <https://cerm.hr/ucim-o-novcu-ucim-o-medijima>.

Najbolji rad o temi *Moj kreativni plan štednje* izradila je **Jana Vukonić**.

3. **ZAKLJUČAK**

Djeca su razvila kritičko mišljenje i vještine vezane uz financije, štednju, ulaganje i pametno trošenje. Također, upoznala su se s osnovnim financijskim pojmovima koji su svakodnevni u životu svih građana i građanki. Njihov doprinos pomoći će u stvaranju društva koje je financijski odgovorno i pismeno.